

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

343.811

Szerző:

Cím: *Beszélő-engedéllyel a toloncházi őrizetesk között*

Forrás:

Uj Nemzedék

Bp.
(Hely)

1924. 10. 13.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Hely

Idő

"1927"

Személy

Beszélő-engedéllyel a toloncházi őrizetesk között

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

A toloncház őrizetescinek minden második szombatán adnak beszélő-engedélyt délelőtt tíz és tizenegy óra között. Pienkor a négy utcára nyíló, barátságatlan épületnek Lóvászár-utcai oldalán nagy csoport hozzátartozó várakozik a bebocsátásra.

A toloncháznak ezen a részen köfal-kerítése van. A köfalban hatalmas, zöldre festett vaskapu, amely előtt rendőrőrszem áll. A bebocsátást várók az utca tulsó oldalán ácsorognak, jobbára asszonyok, akiknek kezében ételkosarak és csomagok vannak. Lehetnek vagy ötvenen. Köztük legfőbb tíz férfi: az asszonyok mindig jobban gondolnak az elcsattekkel...

A sarkon öreg anyóka fordul be a lépcsőt szaporázva, igyekszik a kapu felé. Karján nagy szatyor, tele ennivalóval: fehérpap, szőlő, alma, kirántott hús, egy bűgrében savanyu uborka, aztán sütemény, cukor, fehérnemű meggyás... csak úgy görnyed a súlyos szatyor alatt öreg háta. Oda megyünk hozzá s megkérjük, vigyen be bennünket is magával, szeretnénk látni, hogyan folyik le a beszélgetés. A nénike megrándítja a vállát, csatlakozunk hozzá, elveszük tőle a szatyrot s már együtt megyünk és együtt zörgetünk a kapun.

Egy rendőr kinyitja a kapuba vágott kis

ajtót, beereszt és utba igazít bennünket. Az utasítás szerint jobbra az első ajtón lépünk be, ahol egy tisztviselő egy cédulát ad. Azzal el kell mennünk az épület Mosonyi-utcai oldalára, a földszint 5 alá. A rendőr kiereszt két tönket, befordulunk a Mosonyi-utca s ott a kapun egy másik rendőr beereszt.

A toloncház udvarán

A folyosón már többen várakoznak. Az irodában megkapjuk az engedély-lapot, de kint, a folyosón elszedi tőlünk egy rendőr. Mi is a várakozó csoporthoz csatlakozunk. Délelőtt tizenegy óra van. Még néhányan jönnek apránként beszélő-engedélyt kérni, a rendőr ezektől is beszedi a cédulákat, aztán az egészet együtt elviszi aláíratni. Amikor visszajön, kiosztja a lapokat s a hozzátartozók boldogan sietnek vissza a Lóvászár-utcai kapuhoz.

Jó felórat kell még itt, az utcán ácsorogni, amíg a rendőr kitarja a kapu két szárnyát. Akkor egyszerre belödul mindenki a toloncház udvarára. Az udvar két nagy belső épületet választ el egymástól. Az egyik a toloncház, a másik a járásbírósi fogház. Egy rendőr egy sorba állít föl bennünket: a balra eső épület előtt azokat, akik nőkkel akarnak beszélni, a jobbra eső előtt pedig, akik férfiakkal akarnak. A nagy többség férfi számára

kérte a beszélő-engedélyt. Mi is ezek közé állunk az anyókával s várjuk, hogy elővezessék az őrizetesciket.

Amíg azonban erre sor kerül, sok idő telik el. Talán nehéz az őrizetesciket összeszedni. Addig szemlélődünk. A külső épületben, éppen a hátunk mögött, nagy terem van. Ajtajára fölírva: „Őrség.“ Itt tartózkodnak a szolgálatot teljesítő rendőrök. Közvetlenül az őrség mellett házikápolna. Bejáratánál félköralak-

ban ez van fölfestve: „Jertek, boruljunk le az Ur előtt.“ A kápolna egyik ablaka nyitva van: azon árad be a gyöngye őszi napfény. Az ablakon át látni, amint a kápolnában két apáca térdel. Imádkoznak. Imájuk mormolása kihallatszik az udvarra...

Detektívek vigyáznak a beszélgetőkre

Az udvaron két férfi jön, nagy, üres kosárral. A sor előtt megállnak és leteszik a kosarat. Az egyik férfi kihirdeti:

— Aki fehérneműt hozott, a csomagra írja rá az őrizetesnek a nevét. Majd mi összeszedjük a csomagokat.

Ceruzák kerülnek elő, mindenki lázasan ír.

A két férfi fölkapja a kosarat s elvonulnak a sor előtt. A fehérnemű csomagot mindenké a kosárba dobja. Az anyóka is. Aztán folytatódik a várakozás. Rövidesen egy csoport detektív kerül elő. Szétoszlának az udvaron s föl-alá járnak a sor előtt és mögött. Egyes hozzátartozókat sanda szemekkel mérnek végig... Ezek a detektívek jelei vannak a beszélgetés lefolyásánál s már előre kiszemelik maguknak, hogy kit tartanak különösebben szemmel...

romda 1923

Végre, háromnegyed tizenkettőkor elővezetik a rabruhás őrizetéseket. Először a nők jönnek, azután a férfiak. A két csoportot a rendőrök *szorosán a fal mellé állítják*. A nők a toloncház, a férfiak a járásbírószági fogház falánál állnak. Egy rendőr hangosan figyelmezteti őket:

— *Az ennivalókból úgy egyenek, hogy mindenki csak azt viheti föl a zárkába, amit meg-evett!*

A figyelmeztetés után az őrizetesekhez bocsátják a hozzátartozókat, akik *szinte ész nélkül rohannak oda*. Hja, rövid az idő, sietni kell: csak öt percet engedtek a beszélgetésre. Ezt a kis időt pedig ki kell jó használni, hogy egyen is a szegény őrizetes, meg beszélgetni is lehessen vele.

Etvágytalan őrizetesek

Mindenekelőtt elcsókolnak egy csókot, elölelnek egy ölelést. Aztán előkerülnek a szatyrokból a jóféle ennivalók. Az őrizetesek azonban *nem esnek neki mohón az eledelnek*, azínt várni lehetett. *Csak immel-ámmal esznek, bár láthatóan tömik magukba az izes dolgokat*. Ugyanis, amikor „beszélőnap” van, már tizenegy órákor *megebédelnek*, ellentétben a többi napokkal, amikor mindig tizenkét órákor van az ebéd. Most tehát már *jóllakva hozták le az őket az udvarra*.

Közben szaporán folyik a szó a hozzátartozók szájáról. Beszámolnak, mi ujság van otthon, mi van ezzel, azzal... A szerelmesek gyöngéd pillantásokat váltanak s az anyák, feleségek tekintetében ott bujkál egy kis szemrehányás, de egy kis fájdalom is. És egyre kínálják az őrizetéseket: „*még ezt a kis*

csirkecombot . . . no még ezt a jó turósle-
pényt . . . ezt az édes szőlőt; fiam!" Azok pe-
dig már egymást kínálgatják, mert nem tud-
nak enni és fájó szívvvel nézik a sok-sok enni-
valót, ami megmarad és amit nem vihetnek
föl a zárkába.

A detektívek ott sétálnak a látogatók mö-
gött s ide is figyelnek, oda is figyelnek. *Hall-
gatják a beszélgetést.* Beavatkozásra azonban
sehol nem kerül sor: senki nem beszél titkos
dolgokat és senki nem csempész dohányt a
rabruha zsebébe.

Közel negyedóraig tart a viszontlátás öröme.
Akkor az egyik rendőr elkiáltja magát:

— *Befejezni!*

Megkezdődik a bucsuzkodás. *Még egy utolsó
csók, egy ölelés, aztán a hozzátartozók összesze-
dik a maradékot.* A rendőrök és detektívek a
két sor közé állnak s eltávolítják a hozzátarto-
zókat a to.uncsoktól. Azok még ott lapulnak
a fal mellett, a látogatókat azonban már te-
relik kifelé. Még integetnek egymásnak, még
hallják az apácák ima-mormolását, de a nagy
kaput már kitérték s csakhamar mindenki el-
távozik.

Pontosan dél van. Odabent vezényel a
rendőr:

— *Férfiak, kigombolkoznai!*

Kezdődik a *mozgás*, ami alól a nők sem ki-
vételek. De vajjon nekik mit vezényelnek?